

NAJPRV ODMIETNUTÁ PONUKA

Pán Dulla, dovoľte mi konštatovať, že na danú úlohu máte „optimálne predpoklady. Vaša pozícia syna zosnulého vám otvára dvere, ktoré by pre kohokoľvek iného ostali hermeticky uzavreté. Predstavte si tú pridanú hodnotu – priame svedectvá otcových blízkych spolupracovníkov, intímne spomienky rodinných príslušníkov, ktorí sa práve vám, z prirodzených dôvodov, zdôveria s informáciami inak nedostupnými. A netreba azda zdôrazňovať, aký nesmierny kapitál predstavujú vaše osobné, nenahraditeľné reminiscencie. Skutočnosť, že dosiaľ nemáte formálne literárne skúsenosti, je v tomto kontexte irelevantná. Autenticita a unikátna perspektíva sú devízami, ktoré ďaleko prevyšujú technickú rutinu.“

V londýnskej kancelárii, ktorú mi vo firme na chvíľu uvoľnili, aby sme sa nemuseli stretávať v open office, sedel oproti mne muž s presvedčivým výrazom. Môj návštevník bol odhadom šesťdesiatnik, s prešedivenými vlasmi a prenikavým pohľadom. Otcov rovesník, pomyslel som si.

Jeho presne padnúce sako bolo zrejme drahé, ušité na mieru. Viazanka ladila s vreckovkou v náprsnom vrecku. Peter Huth, predstavil sa pri príchode. Mal pevný stisk ruky a sebavedomý úsmev. Do budovy s ním prišla aj poradkyňa pre PR, mladá žena v elegantnom kostýme, ale ostala v lobby.

Bolo leto 2023.

Opakoval, že spolu vytvoríme literárnu, možno aj politickú udalosť roka. Že niečo zmeníme, mnohé odhalíme. A najmä prepíšeme to, ako si ľudia na môjho otca spomínajú. Zdalo sa, že verí každému slovu, ktoré hovorí. Ja som nebol podobne presvedčený.

„Vážim si váš záujem,“ začal som pomaly, frázami, ktoré som sa naučil počas pätnástich rokov práce v PR agentúre. Predstierať záujem, pochváliť, poďakovať sa. Aj odmietnutý klient sa raz môže stať platiacim klientom.

„Nerozumiem však, aký by to malo zmysel. Od otcovej smrti ubehli viac ako štyri roky, nemáme žiadne nové informácie o tom, čo sa stalo. Jedna kniha o jeho živote už vyšla, prečo by chcel niekto čítať ďalšiu? Jeho životu sa skoro dve desaťročia denne venovali všetky médiá. Čo môžem dodať? A ako spomínate, nikdy som nič nepísal. Som mediálny poradca, tvorca reklám a možno imidžu. Nie som autor...“

„Všetko vieme vyleštiť. Cení sa autenticita, na ostatné máme editorov. Vedia robiť zázraky, verte mi. Aj ja po ich magickom dotyku zniem, že viem písať.“

Peter Huth sa nechcel dať odradiť. Jeho e-mail so žiadosťou o stretnutie nemal slovo navyše. S jasným odkazom, že odo mňa niečo očakáva, že ho nemôžem odmietnuť a je ochotný vycestovať za mnou do Londýna. Kedykoľvek. Už len preto som mal pocit, že ho nemôžem celkom odmietnuť.

Veľa o mne vedel a bol pripravený na moje reakcie. Prečo teraz, prečo on, prečo ja... Na všetko mal odpoveď. Presne sformulovanú, bez emócií. Vedel, čo hovorí. „Viete, ako v súčasnosti na Slovensku vnímajú vášho otca?“ reagoval otázkou na moje nie celkom vyslovené odmietnutie.

„Neviem,“ odpovedal som.

„A je mi to jedno,“ dodal som už len v hlave.

Dianie v domovine som veľmi nesledoval, vracal som sa len na návštevy babky, väčšinou na Vianoce, a vtedy sme nehovorievali o politike. Pre toto cieľené ignorovanie hlbšej úrovne diania na Slovensku som ani nevedel, kto oproti mne sedí. Hneď som však pochopil, že je bohatý. Bohatí ľudia necítia potrebu dávať to najavo, sú vždy slušní a dobre pripravení. Sála z nich akýsi pokoj, sebedomie.

„Presne tak, pán Dulla. Súčasný stav je, žiaľ, taký, že váš otec upadol do zabudnutia. Občiansku alianciu prevzali iné osobnosti a jej existencia je dnes už len historickou epizódou. Jeho smrť, ako sa zdá, už nerezonuje vo verejnom priestore, ba dokonca aj polícia prípad uzavrela bez uspokojivého výsledku. Odkaz vášho otca je tak ponechaný na interpretáciu iných subjektov, ktoré sledujú vlastné agendy. Vy nad týmto procesom nemáte absolútne žiadnu kontrolu.

Ja vám však ponúkam príležitosť túto kontrolu získať späť. Máte unikátnu možnosť nanovo vybudovať, či skôr precízne zrekonštruovať, odkaz Mareka Dullu. Hovorím o jeho skutočnom odkaze, očistenom od nánosov času a cudzích interpretácií. Predstavte si to – opäť prevezmete naratívnu suverenitu nad životným príbehom svojho otca.“

Vedel som, že otcov odkaz nie je práve skvelý. Niečo, čo vyzerá ako mafiánska poprava, vyvoláva skôr otázky, či sa Marek Dulla nezaplietol s podsvetím.

„Budúci rok bude päť rokov od jeho nevyšetrenej smrti. Mohli by sa o ňom konečne objaviť nové informácie, aby ľudia lepšie pochopili, čo je za jeho smrťou,“ pokračoval môj hosť.

„Aké informácie? Veď nič nemáme...“ prerušil som ho.

„Pýtajte sa ľudí, ktorí ho poznali, neobmedzujte sa len politikou. Určite zažil veľa podnetného pred touto kariérou. Pýtajte sa, dozviete sa.“

„Zdá sa, že niečo viete.“

„Pán Dulla, kľúč k rekonštrukcii skutočného odkazu vášho otca leží vo svedectvách ľudí, ktorí ho poznali v rôznych etapách jeho života. Nezužujte svoj záber len na jeho verejné pôsobenie. Som presvedčený, že práve v období pred jeho politickou kariérou nájdete zásadné, formatívne skúsenosti. Otvárajte dialógy, pýtajte sa. Len tak odhalíte komplexný obraz a získate potrebnú perspektívu.“

„Citové vydieranie v tlačenej podobe?“

„Povedzme radšej, že emócie predávajú.“

„Prečo vám na tom tak veľmi záleží? Na zavolanie prídete do Londýna, presviedčate ma tu, aj keď vám musí byť jasné, že nemám veľký záujem. Máte vydavateľstvo, v poriadku, ale nemyslím si, že majitelia bežne chodia za autormi, ktorí ani autormi nechcú byť.“

„Niektoré príbehy si zaslúžia byť vyrozprávané správne.“

„Ste súčasťou toho príbehu? Chcete, aby bol ten príbeh o vás? Mám byť autorom na zákazku?“

„Pýtajte sa, dozviete sa.“

„Pýtam sa vás.“

„Nie mňa, pýtajte sa ľudí, ktorí poznajú príbeh vášho otca.“

„Poznáte ho vy?“

„Kto sa pýta, ten sa dozvie.“